

dervisning til alle Børn, hvis Forældre har 4,000 Kr. eller mindre i Indtægt, gaar man langt ud derover, saa kommer man til at aabne Adgangen til den højere Undervisning, for en stor Mængde Børn, hvis Forhold aldeles ikke gør en saadan Undervisning ønskelig, som slet ikke kan bære den højere Uddannelse, men som ved Udsigten til den gratis Undervisning løkkes ind paa en Bane, de ikke egner sig for, og som det senere vil svie til dem, at de er kommet ind paa.

Jeg har hørt anføre mod den Ordning, jeg har tilladt mig at skitsere, altsaa moderate Skolepenge og rundelige Fripladser, at det skulde være en Ydmygelse for Børnene og deres Forældre, at de saaledes fik den frie Skolegang som en særlig Imødekommen, som noget, der skulde søges om, man har brugt det Udtryk, at det saa blev en Almisse, medens det burde være en Ret. Jeg tror, at den Opfattelse hviler paa en fuldkommen Misforstaaelse. Jeg vilde til en vis Grad kunne forstaa, at man talte om en Ydmygelse for Modtageren ud fra den Ordning, som foreslaas af det høje Folketing. Det høje Folketings Udvalg har jo foreslaaet, og det høje Folketing har vedtaget, at alle Børn af Forældre under en vis Indtægt skal have fri Skolegang, saa faar de altsaa den frie Undervisning, blot fordi de er fattige. Det kunde jeg tænke mig, at man vilde betragte som noget ydmygende, men naar derimod den frie Undervisning gives Børnene, ikke blot fordi de er fattige, men fordi de tillige er flinke, fordi de ogsaa staar paa et vist Maal af Begavelse, Flid og Opførsel, som findes tilfredsstillende, saa bliver jo Tildelingen af Fripladser en Anerkendelse for de paagældende Børn, og jeg kan aldeles ikke se, hvorledes dette paa nogen Maade skulde kunne betragtes som en Ydmygelse. Jeg kan her tale med af egen Erfaring. Jeg er Student fra Sorø Akademis Skole. Det vil være ærede Medlemmer bekendt, at dette er en Kostskole, hvor det offentlige yder Børnene ikke blot Undervisning, men fuldt Ophold, det er altsaa en meget betydelig Begunstigelse at opnaa Friplads i denne Skole. Jeg var saa heldig at opnaa en saadan Friplads meget tidligt, og jeg beholdt den min Skolegang igennem, og jeg kan forsikre de ærede Medlemmer, at jeg før mit eget Vedkommende ikke et eneste Øjeblik har følt, at der deri skulde være det mindste ydmygende, og jeg har stedse haft og har fremdeles ogsaa den Overbevisning, at Kammeraterne heller ikke paa nogen Maade havde den Opfattelse.

Jeg er overbevist om, at dette, at jeg havde opnaaet en saadan betydelig Begunstigelse, langt snarere hævede mig i Kammeraternes Øjne end nedsatte mig. Hvis mine Kammerater havde ment, at der var noget ydmygende i dette, at jeg saaledes tidligt havde faaet Friplads og havde haft den igennem mange Aar, skulde jeg naturligvis nok have faaet det at mærke, thi som bekendt er Drengene ikke meget skaansomme. Men jeg har aldrig mærket det allermindste dertil, og jeg maa ogsaa tro, at Skolens Rektor og Lærere, Lederne, ogsaa har været af den Opfattelse, at det paa ingen Maade var nogen Ydmygelse at modtage en Friplads, snarere en Ære. Det sluttes jeg deraf, at der aarlig i Skoleprogrammet, ligesom i alle andre Skoleprogrammer, udtrykkelig blev nævnt, hvilke Elever der i Aarets Løb havde haft Friplads. Havde man betragtet det som en Ydmygelse for de flinke Drengene, vilde man vel ikke have forøget Ydmygelsen ved at udbasune for Alverden, at de havde faaet denne Begunstigelse. Naar man fremhævede i Skoleprogrammet, hvem der havde opnaaet Friplads, var det naturligvis, fordi man betragtede dette som en Ære og Anerkendelse for de paagældende Børn.

Under Forhandlingerne i det høje Folketing er der fra Partiet Venstres Side fremkommet et selvstændigt Forslag til en Ordning af den foreliggende Sag. Jeg vil sige, at jeg paa mange Punkter føler mig særdeles tiltalt af dette Forslag. Jeg finder, at det i sig selv er naturligt, at man paa een Gang, om det kan lade sig gøre, ordner Forholdene for det hele Land og ikke blot for Stor-København. Jeg finder ogsaa, at det er en fuldkommen rigtig Tanke, at man opretter flere Statsskoler i Stor-København. Der er ingen Tvivl om, at Stor-Københavns Borgere med Hensyn til at faa deres Børn undervist i Statens Skoler hidtil har været i høj Grad forfordelte. Antallet af Statsskoler i Stor-København har været forholdsvis meget ringere end i den øvrige Del af Landet. Det er derfor fuldstændig rigtigt og naturligt, at man nu vil oprette nogle flere Statsskoler i Stor-København. Men jeg skal henstille, om det er tilstrækkeligt at oprette to nye Skoler, om man ikke, for at naa den fuldkomne Retfærdighed, burde gaa videre og oprette en tredie. Endvidere har jeg med Glæde bemærket i dette Forslag, at det paa de to Hovedpunkter, jeg før tillod mig at nævne, Forholdet til Privatskolerne og Ordningen af Skolepengene i den offentlige Skole, stiller sig paa samme Grundlag som det, jeg og